

De Groene Long, Bedum

Schetsontwerp 25-02-2026

MAAN
space

INHOUD

AANLEIDING, AMBITIES, PROCES	3
6 DOELSTELLINGEN VOOR DE GROENE LONG	15
TOELICHTING SCHETSONTWERP	22
RANDVOORWAARDEN EN AANDACHTSPUNTEN	30
BIJLAGE: AANVULLEND ANALYSE- EN KAARTMATERIAAL	35

AANLEIDING, AMBITIES, PROCES
hoe zijn we tot dit schetsontwerp gekomen?

VISIE OP DORPSNIVEAU uitgangspunten voor De Groene Long

- Geen woningbouw
- Zicht op de drie kerken van Bedum behouden.
- Goede oversteken maken (west-oost) voor voetganger en fietser.
- Goede aansluiting op bestaande wandel- en fietsroutes in de omgeving.
- Boterdiep als ruimtelijk drager en verbinding voor recreatie aan/op het water.
- Aansluiten op groenstructuur.
- Anticiperen op verplaatsen van station.

HUIDIGE SITUATIE

kenmerken, kwaliteiten

Boterdiep als belangrijke blauwe ader van Bedum

Recent aangelegd wandelpad maakt Boterdiep beter beleefbaar

Bestaande treurwilg aan het boterdiep als groen icoon

Bestaande moestuin als rustige plek aan de rand van het dorp met zichtrelatie tot centrum

Walfriduskerk en omgeving als oase van rust met historische betekenis

De Groene Long als ademruimte tussen de wijken van Bedum

Ter Laan als groene as in en uit het dorp

Kans om jonge bomen en verharding te gebruiken in nieuwe inrichting

Besloten en intieme sfeer ensemble pastorie, tuinen en kerken

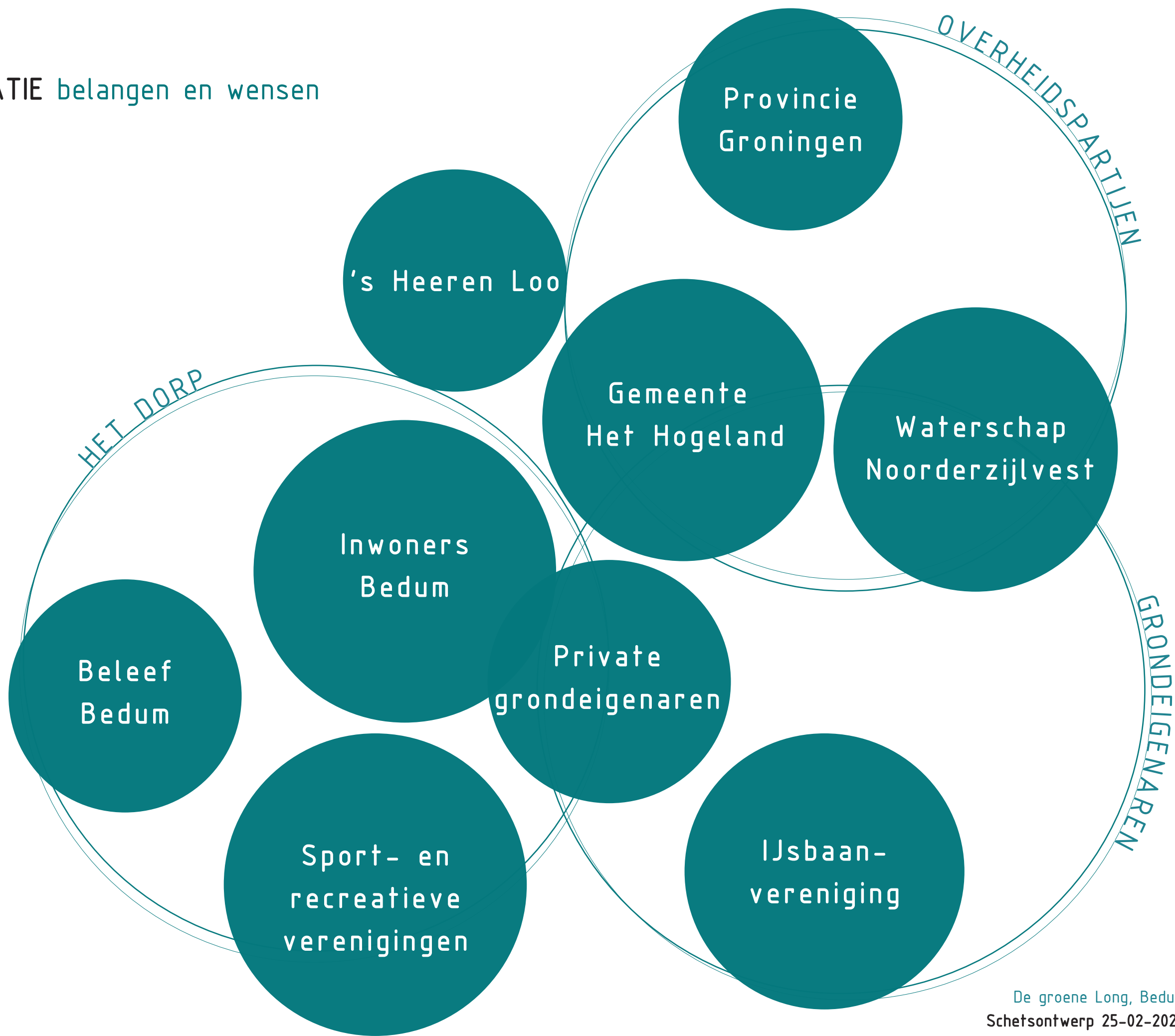

Grotestraat met winkels, horeca, autoverkeer en ontwikkeling Kleinestraat

HUIDIGE SITUATIE groen, maar ontoegankelijk en onderbenut

PARTICIPATIE belangen en wensen

PARTICIPATIE geluiden uit het dorp

Twee bewonersavonden

Klankbordgroep

- Ijsbaanvereniging
- Beleef Bedum
- APB Bedum
- De kerken
- Waterschap Noorderzijlvest
- Bewoners
- Private grondeigenaren

AMBITIES ijsbaanvereniging/sport/vrijetijdseconomie

- Nieuw multifunctioneel gebouw voor verschillende verenigingen.
- Schaatsen wanneer het weer het toelaat.
- Tijdelijke huisvesting NCG in Bedum ('s Heeren Loo) verwijderen. Nieuwe locatie dagbesteding 's Heeren Loo (1000 m2)
- terrein multi-inzetbaar, camperplekken.
- Mogelijk (deels) hergebruiken terreininrichting tijdelijke huisvesting.

Mood Board

Ijsvereniging Bedum heeft de ambitie om een multifunctioneel gebouw en terrein te ontwikkelen. Het terrein moet een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in Bedum. Deze moodboard is een hulpmiddel om woorden en beelden samen te brengen. Daarnaast geeft het inspiratie om een goed beeld te vormen van waar we naar toe willen.

Woorden die passen bij deze moodboard:

- Passend bij de omgeving (groen, dak, houten elementen, grote ramen aan de voorzijde, energiezuinig en duurzaam)
- Multifunctioneel (flexibele ruimtes met verplaatsbare wanden, startplek voor sportverenigingen, buiten sport- en recreatie mogelijkheden, vergademogelijkheden)
- Natuurlijke integratie (materialen en kleuren die daarbij horen - hout, cortenastal, glas, Aardbeesten (groen, bruin, grijs))

De ijsbaan moet het centrale middelpunt blijven. Er moet altijd geschaast kunnen worden als de mogelijkheid zich voordoet. Buiten deze mogelijkheid om kan de ijsbaan fungeren als een plek waar sport, recreatie en ontspanning bij elkaar komen. Een plek waar jong en oud!

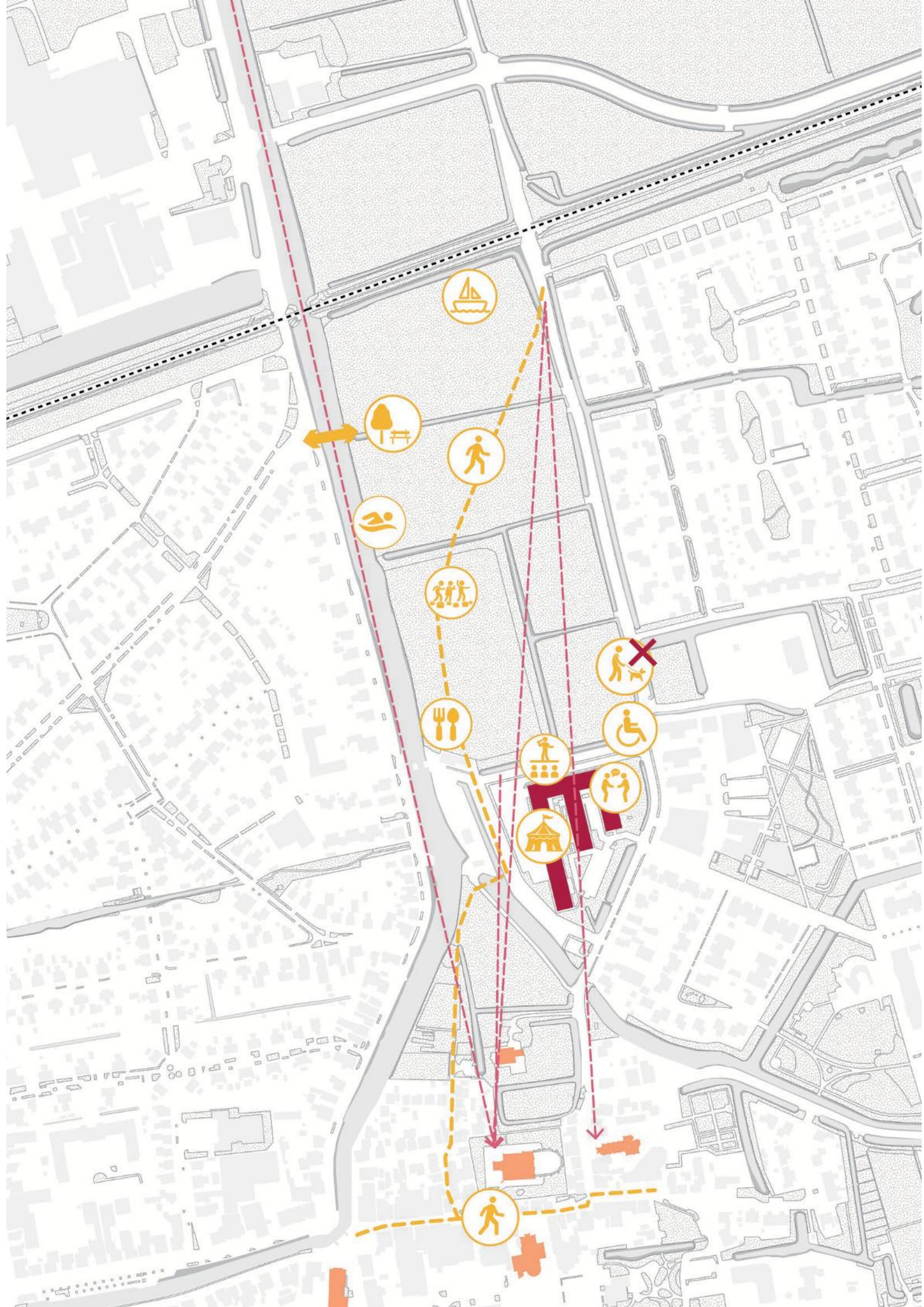

17-04-2025	Ruwe schets ibv vlekkenplan
Bedum	Omgeving
Project	
Ontwikkeling IJSpaartreinen	
Onderdeel:	

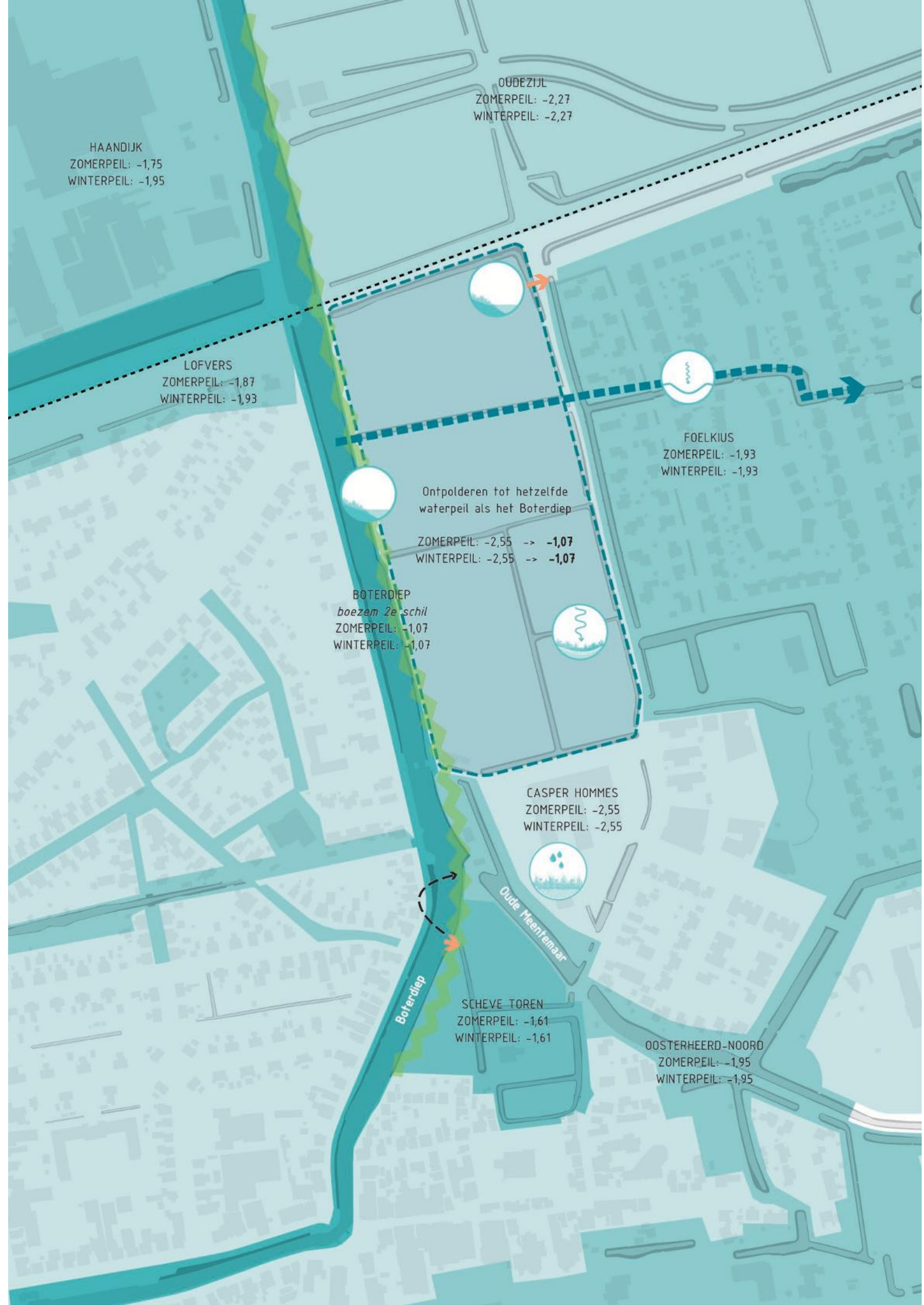
AMBITIES inwoners

- Wateractiviteiten (zwemmen, suppen, kano, boothelling)
- Geschiedenis laten zien
- Wandelen
- Rolstoelvriendelijk
- Dubbel gebruik (bijv kermis, beachvolleybal oid)
- Iets voor jongeren
- Boterdiep verlengen/verbreden voor bootjes
- Horeca
- Geen stadspark met overlast
- Muziekkoepeel
- Geen hondenuitlaatplek
- Geen intensieve sportvelden
- Grote straat alleen voor bestemmingsverkeer, geen doorgaand verkeer
- (tijdelijke) Bebouwing 's Heerenloo verwijderen en locatie onderdeel van het park
- Nieuwe voetgangersbrug bij kruising Boterdiep Wz en Wilhelminalaan
- Kwaliteit en veiligheid Boterdiep
- Bij evenementen: auto's via het noorden ipv zuiden
- Walfriduskerk als oase van rust

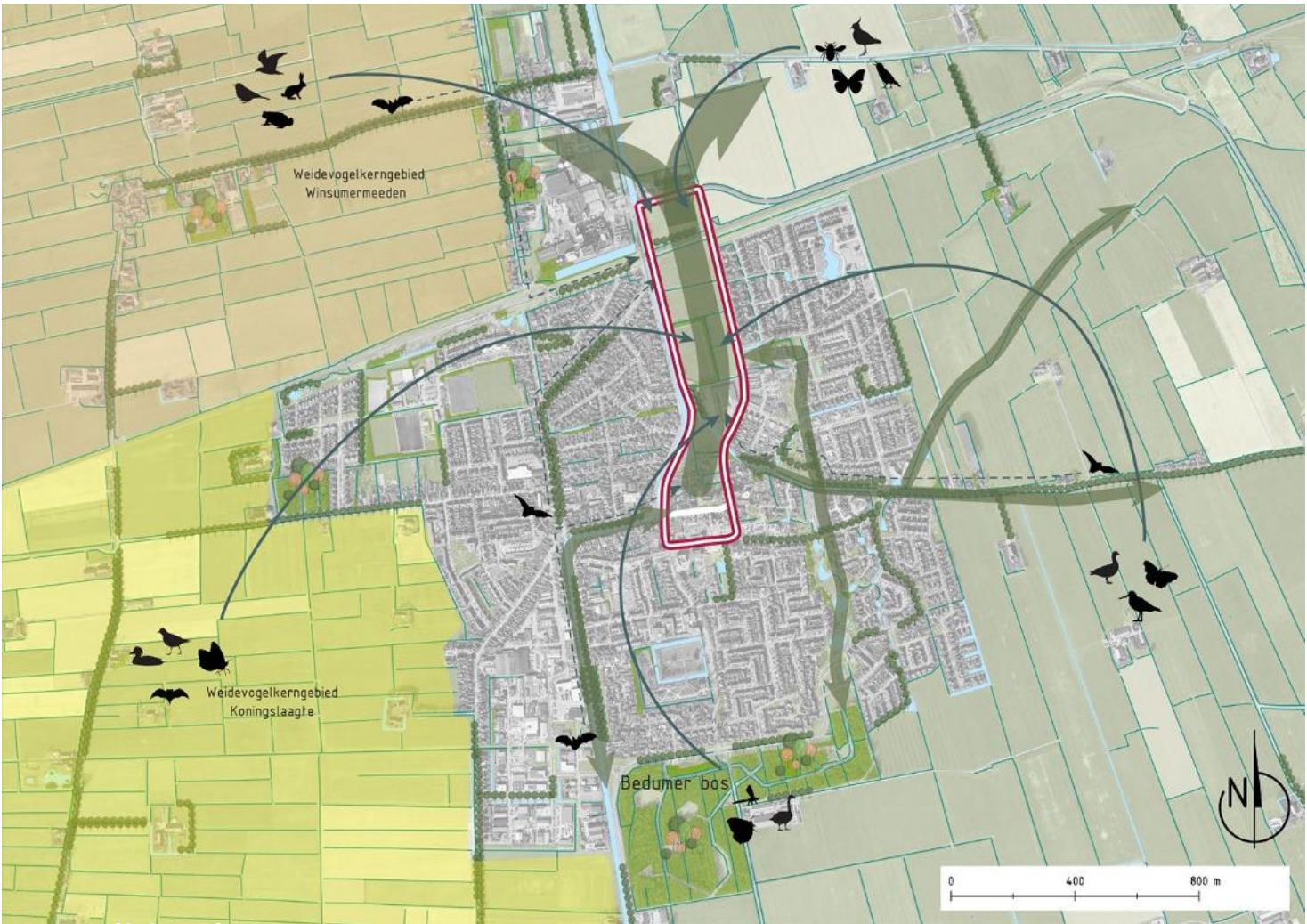

AMBITIES waterschap Noorderzijlvest

- KRW doelen voor Boterdiep, meer natuurvriendelijke oevers.
- Watersysteem onder natuurlijk verval laten werken, minder pompen.
- Waterhuishouding Ter Laan west (Foulkuspel) verbeteren. Doorstroming en aanvoer natuurrijker maken; water inlaten vanaf het Boterdiep. Recreatief gebruik water faciliteren.
- Doorstroming Casper Hommes polder verbeteren, gehele polderpeil voor doorspoeling.
- Mogelijk inlaat verplaatsen naar de Oude Meentemaar, om water weer te activeren en logische doorstroming.
- Zwemstrandje heeft goede waterkwaliteit nodig, beste aan het Boterdiep of via helofietenfilters zuiveren.
- Wandelroute langs het spoor.
- Ijsbaan met bergingsfunctie.

ANALYSE landschappelijke en historische context

onze gasten (doelsoorten)

- amfibieën
- zoogdieren
- vogels
- insecten

vogels: o.a. bruine kiekendief, spreeuw, bosrietzanger, kauw

amfibieën o.a. Gewone pad, bruine kikker, groene kikker, watersalamander

insecten: atalanta, klein geaderd witje, kleine vos, akkerhommel

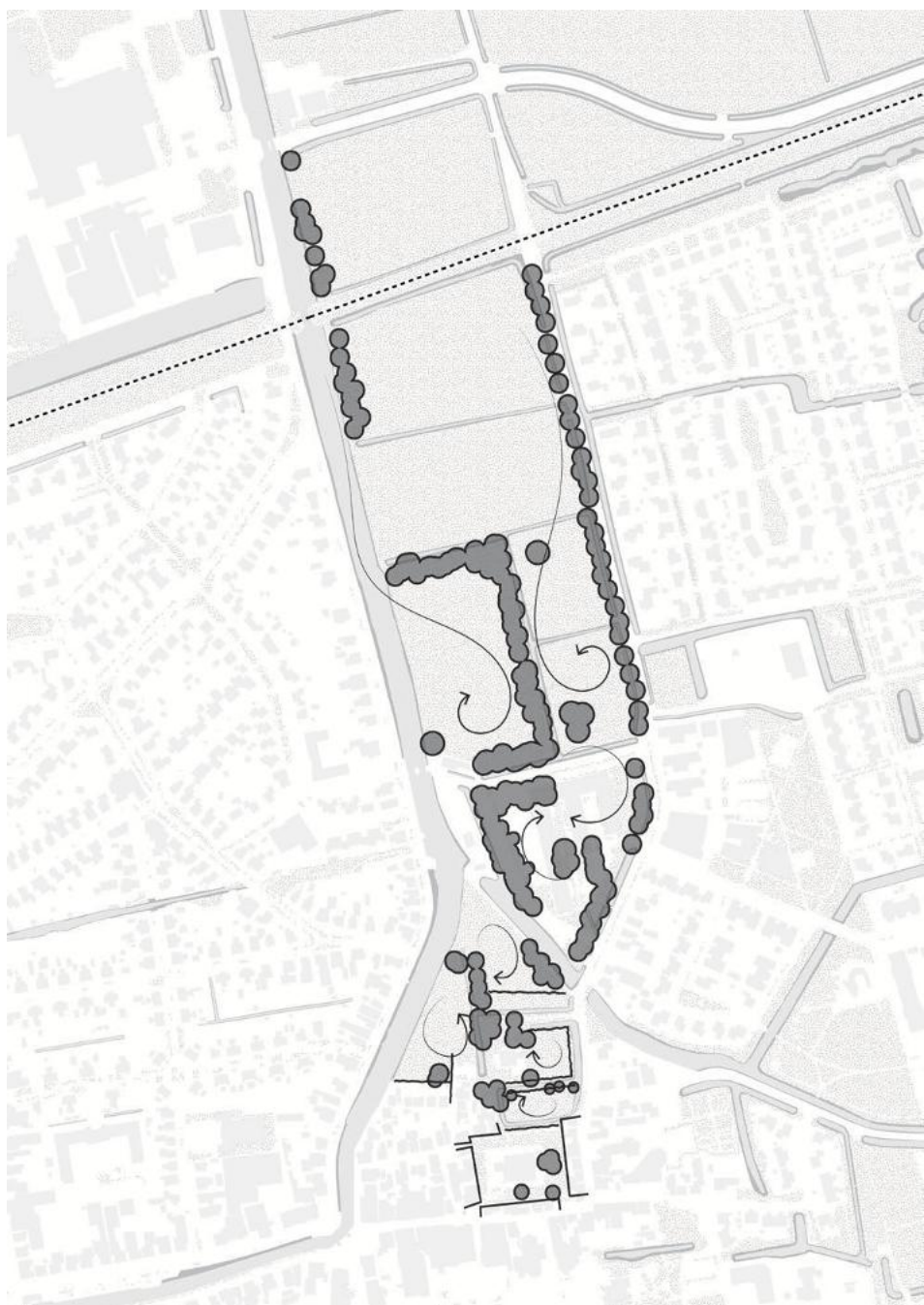

zoogdieren o.a. gewone dwergvleermuis, Grootoorvleermuis, haas, egel

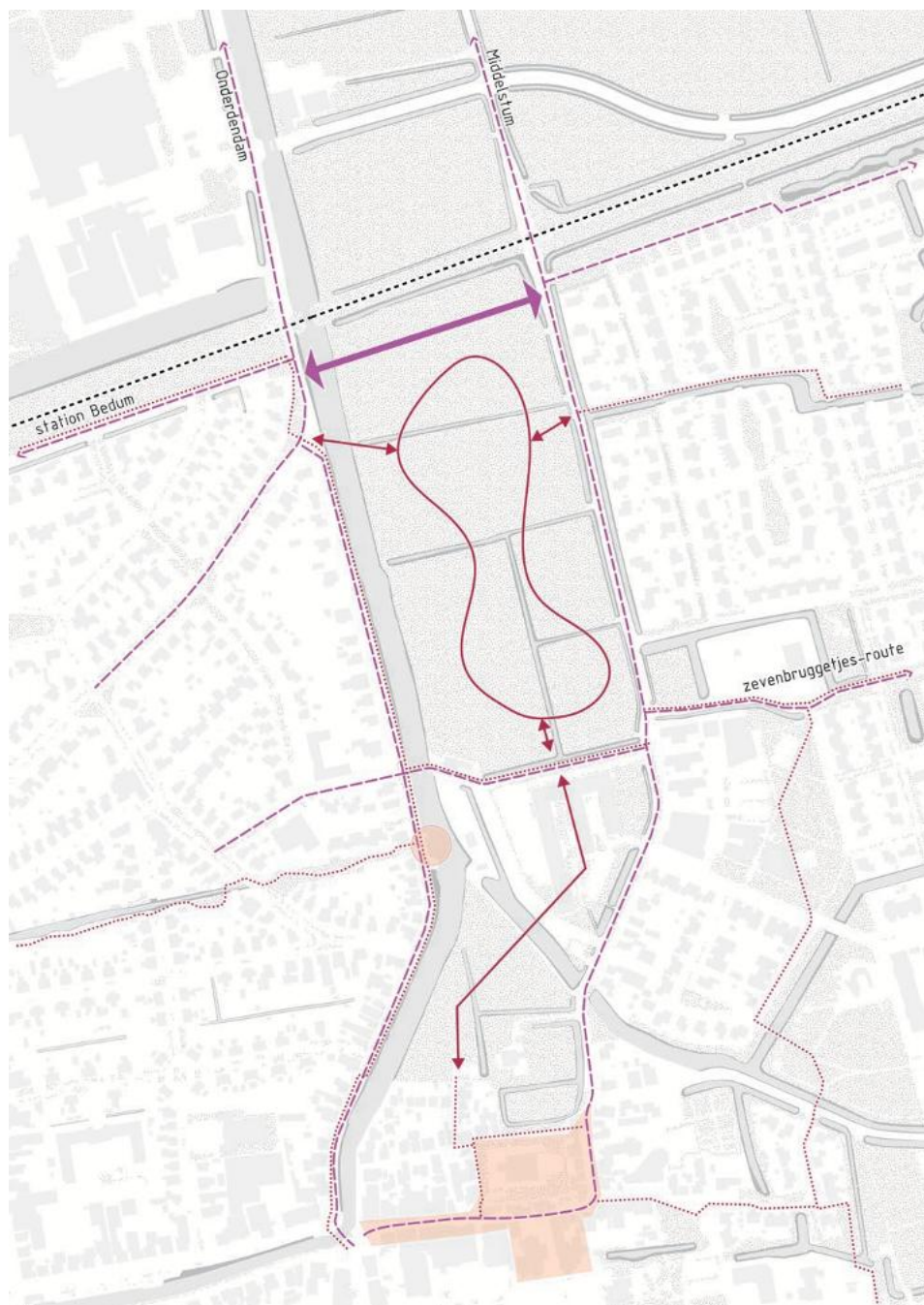
IDENTITEIT EN WAARDES landschappelijk raamwerk

verloop in karakter en pogramma
reagerend op de omgeving

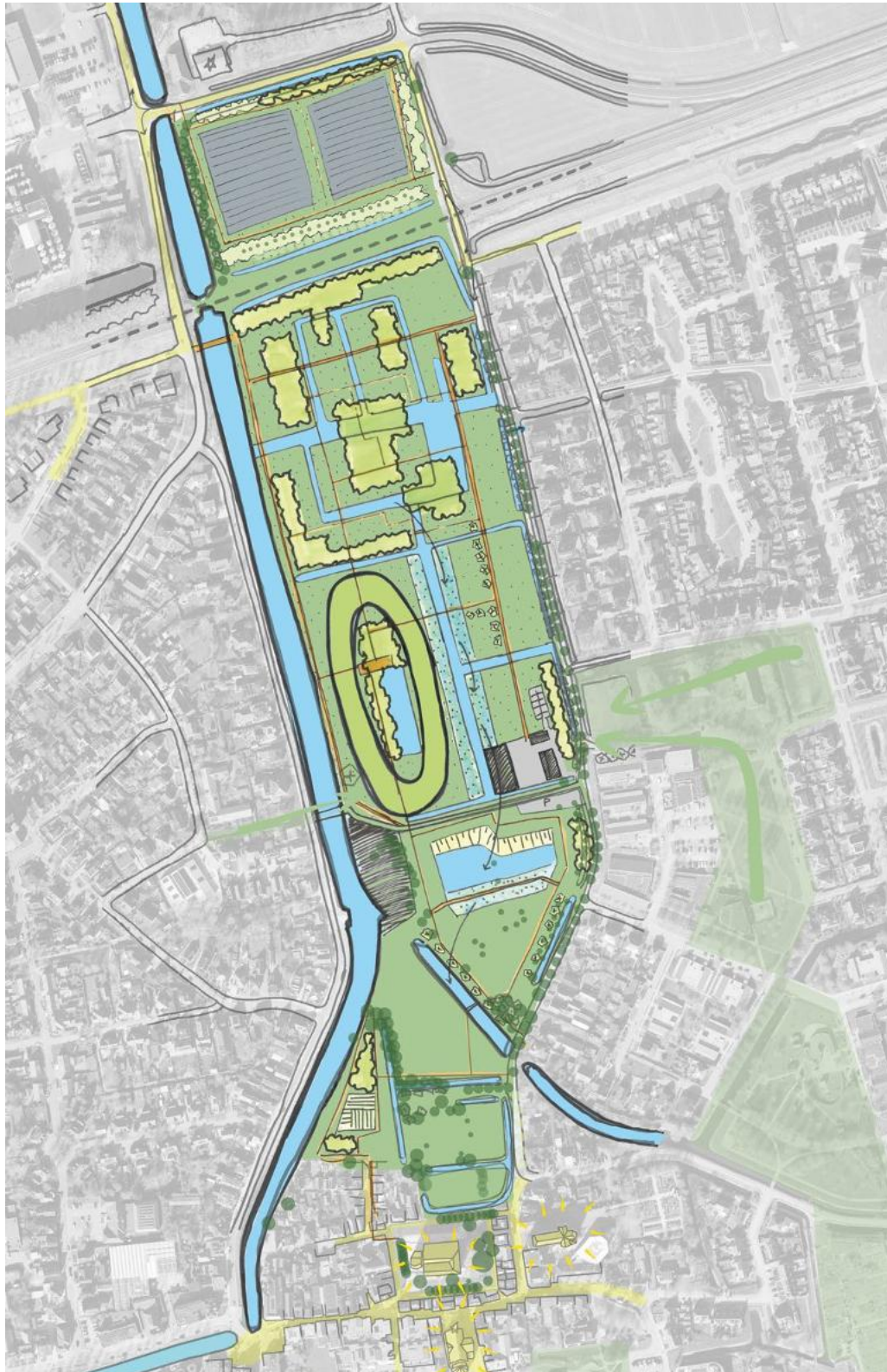
open-gesloten
spannende doorzichten en groene kamers

verbindingen
beter toegankelijk maken en logisch aansluiten op bestaande routes

SCHETSMATIGE VARIANTEN als praatplaat in de klankbordgroep

Variant A: Zuiverend polderpark

Variant B: Wandel- en beleefpark

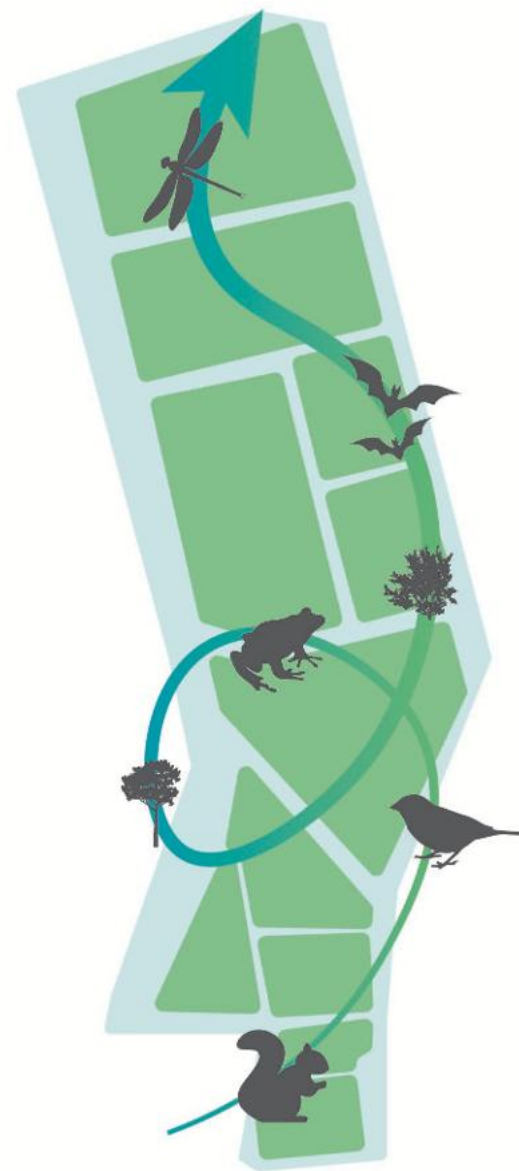
Conclusies :

- Organische vormtaal uit B
- Goede hoofdroute voor de fiets
- Meer programma op en rond de ijsbaan
- Zonnepark niet wenselijk (in gesprek met Friesland Campina)
- Gebouwen 'S Heeren Loo clusteren
- Goed kijken naar routing i.v.m. privacy privé kavels
- Zwemstrand aan het boterdiep

6 DOELSTELLINGEN

wat zou deze plek kunnen betekenen?

Een landschapspark met een sterke
groenblauwe structuur en volop ruimte
voor water, flora en fauna.

Een inclusief en toegankelijk park
dat in alle richtingen goed aansluit
op het dorp

Ruimte voor sport, spel, bewegen
en vrijetijdseconomie met passende
voorzieningen

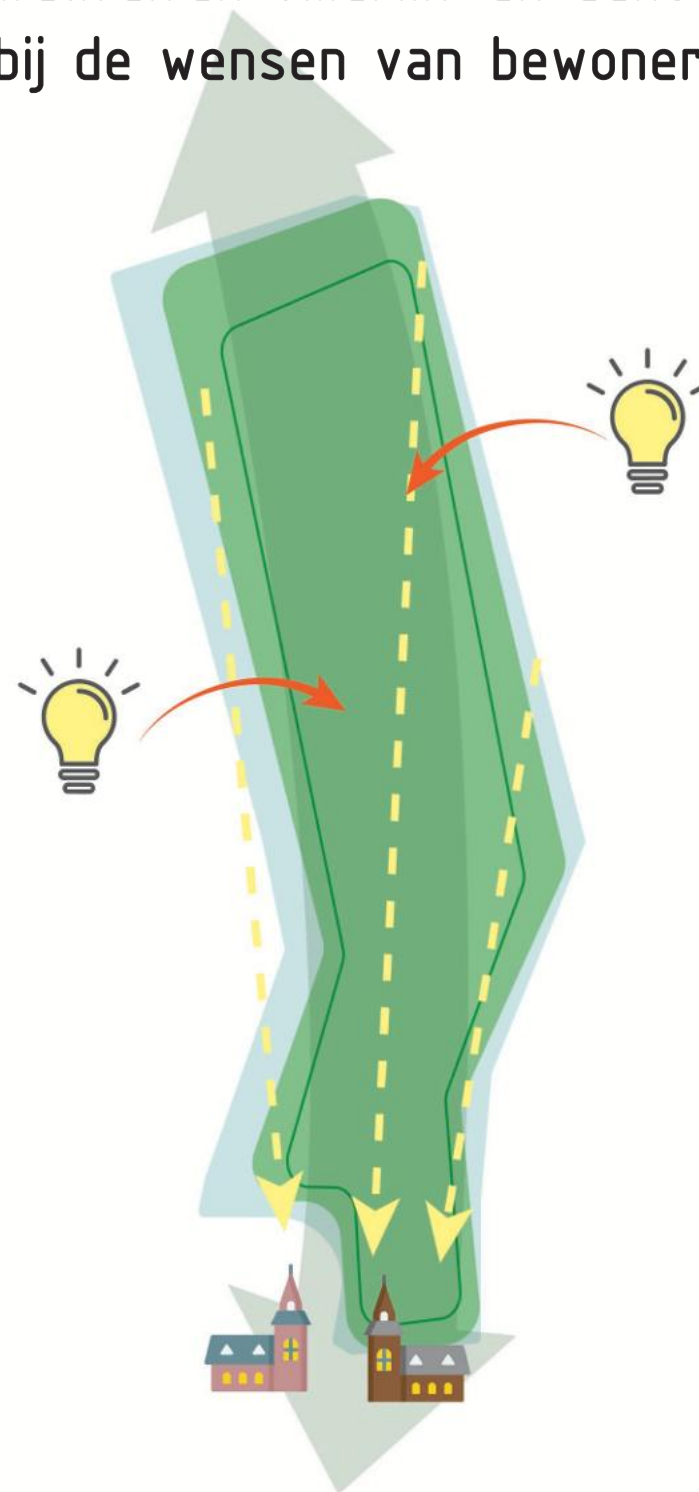
Een park waar het hele jaar door
iets te beleven valt

Een park met bijzondere sociaal-
maatschappelijke betekenis en waar
jong en oud elkaar ontmoet

Een ontwerp dat bestaande kwaliteiten omarmt en aansluit bij de wensen van bewoners.

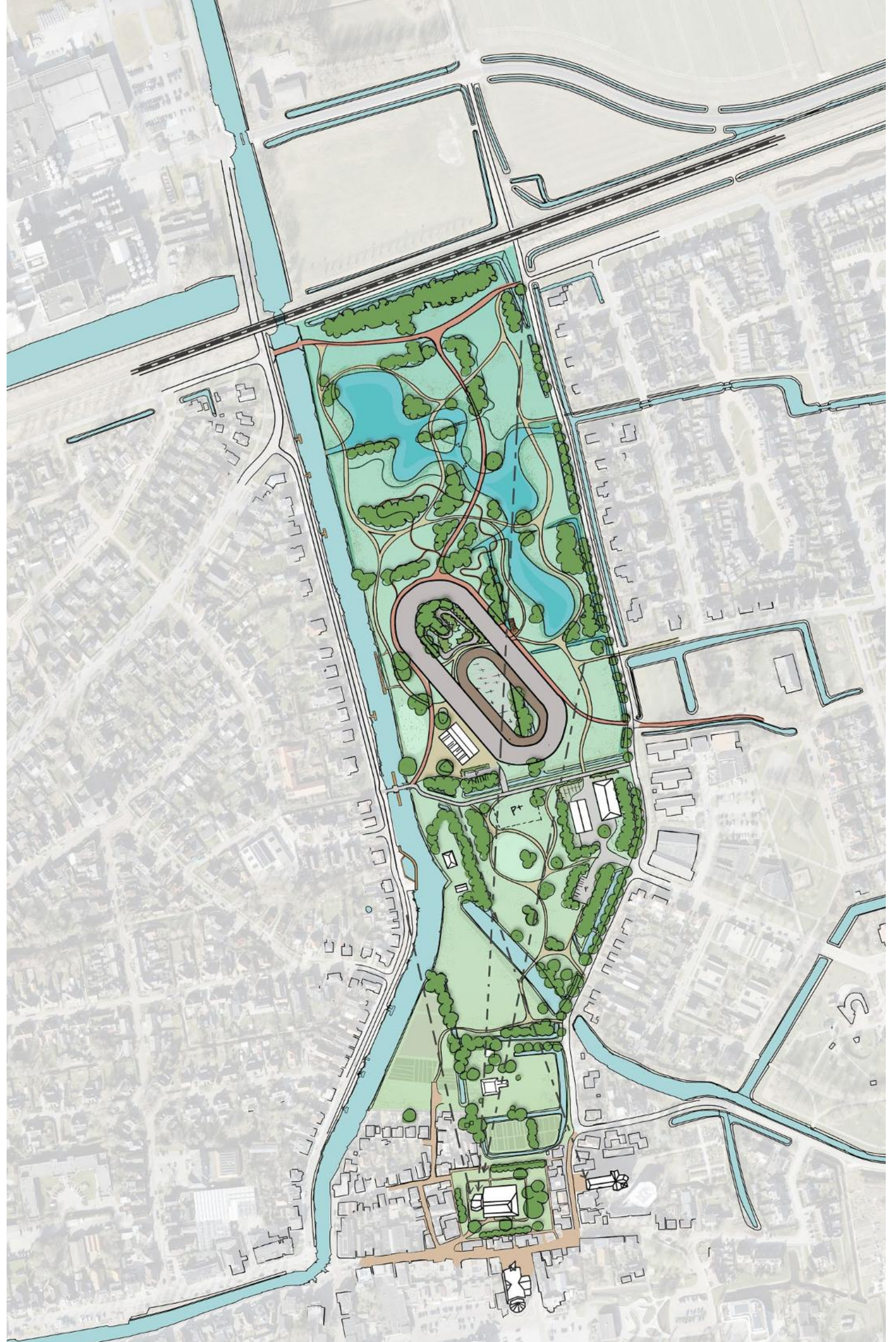

EEN VEELZIJDIG LANDSCHAPSPARK

toelichting schetsontwerp

SCHETSONTWERP totaalbeeld

- Massa-ruimte
- Netwerk van routes met nieuwe aansluitingen
- Dorp-park-landschap
- Robuuste waterstructuur

ZUIDELIJK DEEL de tuinen van Bedum

- DOORLOPENDE WANDEL- EN BELEEFROUTE VANAF GROTESTRAAT NAAR DE GROENE LONG
- VOLKSTUINEN INPASSEN IN ROUTE-/PARKSTRUCTUUR
- NIEUWE ROUTE AANSLUITEN OP CENTRUM
- OPEN TERREIN WALFRIDUSKERK MET TOEGANKELIJK MUSEUM
- HISTORISCHE INRICHTING EN ZICHT OP DE KERKEN BEHOUDEN
- RUIMTELIJKE OPWAARDERING EN VERKEERSKUNDIGE AFWAARDERING GROTESTRAAT (ALLEEN BESTEMMINGSVERKEER)

WALFRIDUSKERK EN GROTESTRAAT schetsontwerp

ROUTE NAAR GROENE LONG VIA DE KAMP

NIEUWE TOEGANGEN NAAR DE WALFRIDUSTUIN OP DE HOEKPUNTEN MET HALFVERHARDE PADEN

UITSPARINGEN IN HAAG MAKEN OM DOORWAADBAARHEID EN CONNECTIE MET OMLIGGENDE WONINGEN TE VERBETEREN

SCHADUWTUIN MET VASTE PLANTEN ONDER DE BESTAANDE BOMEN EN INPASSEN KUNSTWERK

KERK STAAT OP EEN RUSTIG KADER VAN GAZON: SLUIT AAN OP SOBER KARAKTER

VLAKKEN MET BLOEMRIJK GRASLAND BRENGEN PARKSFEER NAAR DE WALFRIDUSTUIN

KEIEN MET INFORMATIE EN BEWEGWIJZERING

FIETSPARKEREN CLUSTEREN BIJ ENTREE

GROENVAKKEN MET ZITGELEGENHEID TOEVOEGEN AAN PLEINTJES

VERSRPINGENDE RIJLOPER VOOR DE AUTO EN MAKEN VAN PLEKKEN AAN DE GEVELS

IMPRESSIE GROTESTRAAT autoluw en uitnodigend

IMPRESSIE WALFRIDUS oase in het dorp, entree van het park

CENTRAAL DEEL sport en ontmoeting

- VERHARDE 400M BAAN VOOR SKEELEREN, SCHAATSEN EN (KLEINSCHALIGE) EVENEMENTEN
- PUMPTRACK AAN DE BINNENKANT VAN DE IJSBAAN
- IJSBAAN AANSLUITEN OP WATERPARTIJEN IN COMBINATIE MET EEN KLUUNPAD
- AANLEGSTEIGERS VOOR BOTEN
- GRAS MET EEN VERSTEVIGDE ONDERGROND VOOR KRABBELBAAN EN (KLEINSCHALIGE) EVENEMENTEN
- 200M SKEELERPISTE
- LIG- EN SPEELWEIDE AAN HET BOTERDIEP
- GECOMBINEERD VERENIGINGSGEBOUW MET HORECAFUNCTIE
- MULTIFUNCTIONEEL TERRAS
- AANSLUITEN OP BESTAANDE (WEGEN)STRUCTUUR
- NIEUW ERF MET DAGBESTEDING (BINNEN EN BUITEN)
- OVERLOOP-PARKEERTERREIN VOOR EVENEMENTEN
- PRIVACY RONDOM BESTAANDE WONINGEN EN KAVELS BORGEN
- PARKEERTERREIN VOOR BEZOEKERS EN CAMPERPLAATSEN AAN HET PARK
- PARKACHTIGE INRICHTING MET SPEELWEIDE EN ONTMOETINGSPLEKKEN

NOORDELIJK DEEL landschappelijk en beleefbaar

NIEUWE VERBINDING OVER HET BOTERDIEP
(EXACTE LOCATIE N.T.B.)

LANDSCHAPPELIJKE WATERPARTIJE MET
NATUURVRIENDELIJKE OEVERS (KRW)

HISTORISCHE LANDSCHAPSSTRUCTUREN AANZETTEN
MET HOUTOPSTANDEN

NIEUWE INLAAT OM WATERKwaliteit IN
TER LAAN TE VERBETEREN

NOORDELIJK DEEL ONTPOLDEREN EN AANSLUITEN
OP PEIL VAN BOTERDIEP

AVONTUURLIJKE SPEEL- EN STRUINPADEN

BREED EN VERHARD HOOFDPAD VOOR FIETSERS
EN VOETGANGERS

ZICHTLIJNEN NAAR DE KERKEN VAN BEDUM BEHOUDEN
EN ACCENTUEREN

SLINGERENDE WANDELPADEN MET BRUGGEN

MOUNTAINBIKE OFBMX ROUTES AANSLUITEND OP FIETSPAD

BESTAANDE BEPLANTING BEHOUDEN

RANDVOORWAARDEN EN AANDACHTSPUNTEN

voor de vervolgitwerking

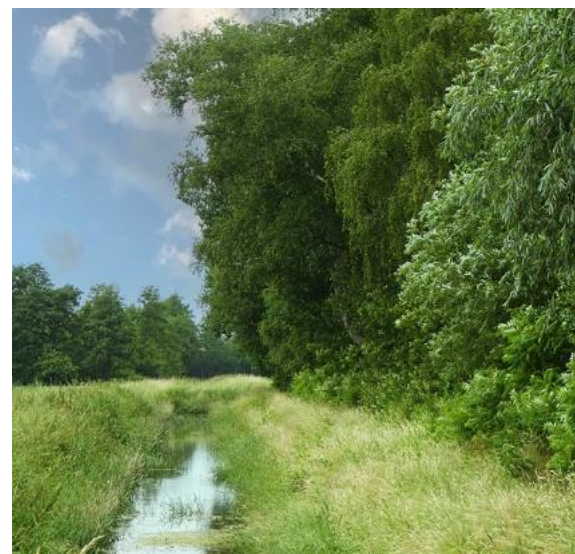
Randvoorwaarden **groen en water**

GROEN

- Nieuwe beplanting is voor het overgrote deel inheems, afgestemd op bodem- en (nieuwe) waterhuishouding
- Bijzondere parkbomen toepassen op markante plekken
- Onderzoek naar behoud van bestaande bomen in combinatie met verhogen grondwaterstand
- Gelaagdheid van beplanting versterken met kruid-, heester en boomlaag
- Minder dichte onderbeplanting aan de randen om doorzichten naar het plangebied te borgen
- Sinusbeheer toepassen op de velden van bloemrijk grasland en ter plaatse van uitgemaaid speelvelden
- Gesloten grondbalans: uitgegraven grond lokaal verwerken (bijvoorbeeld voor het ophogen van paden)

WATER

- Voldoende doorstroom in het watersysteem genereren
- Waterpartijen met natuurvriendelijke oevers en ecologische gradiënten
- Waterpartijen in het park alleen voor extensieve waterrecreatie toegankelijk maken (kano's, SUP, etc.)
- Ijsbaan kan via natuurlijk verval worden gevuld

Randvoorwaarden **bebouwing**

VERENIGINGSGEBOUW

- Architectonisch onderscheidend
- Alzijdige kwaliteit en uitstraling
- 1 tot 2 bouwlagen met kap
- Gaat logisch op in de omgeving
- Kop- en zijgevel aan het Boterdiep vormen een bijzonder accent
- Gebruik van natuurlijke materialen en kleuren in het exterieur
- Transparante gevel op begane grond
- Mogelijk hergebruik van materialen uit te verwijderen bebouwing
- Mogelijk een geïntegreerde tribune aan ijsbaanzijde
- Multifunctioneel terras aan het gebouw
- Alle voorzieningen zijn geïntegreerd in 1 volume

DAGBESTEDINGSERF

- Schuurvolumes, architectuur geïnspireerd op lokale boerderij- en erftype
- Cluster van maximaal 3 panden in erfopstelling
- Maximaal 1 tot 1,5 bouwlaag met kap
- Hiërarchie creëren in hoofd- en bijgebouw(en)
- Mogelijk hergebruik van materialen uit te verwijderen bebouwing
- Het erf wordt omzoomd met groen
- Het erf is (deels) openbaar toegankelijk
- Buitenactiviteiten (moestuin, boomgaard) zijn een integraal onderdeel van het erfcluster

Randvoorwaarden **spelen, bewegen, verblijven**

SPELEN

- Gevarieerd aanbod maken voor zowel jonge als oudere kinderen
- Aandacht voor inclusiviteit en (sociale) veiligheid
- Combinatie van formele (zoals speelplekken met toestellen) en informele (zoals avontuurlijke speelroutes) voorzieningen
- Gebruik van natuurlijke materialen voor speelaanleidingen
- Voorzieningen zoals trap- en speelveldjes zijn geïntegreerd en groen ingepast in de parkstructuur

VERBLIJVEN

- Toegankelijkheid voor mindervaliden waarborgen: hoofdroutes zijn (half-)verhard en breed genoeg
- Bankjes als rust- en ontmoetingspunten
- Verlichting langs hoofdroute(s)
- Voorzieningen zoals prullenbakken voornamelijk clusteren bij de formele verblijfsplekken nabij de gebouwen

Aandachtspunten voor het vervolg

VRIJETIJDSECONOMIE EN AANTREKKINGSKRACHT

- Herinrichting van centrumgebied ook koppelen aan vrijetijdseconomie en versterken van beleving/placemaking. Dit is ook een logische aanleiding voor herinrichting/opwaardering van buitenruimte rond de kerken.
- Zet in op regionale aantrekkingskracht: toeristen die in de Eemshaven aanleggen, moeten ook met de Walfriduskerk op de foto.
- Toeristisch aantrekkelijk maken van Walfriduskerk (en rondje park) als uitstapje vanuit de stad Groningen. Denk dus na over routing en bereikbaarheid (met de fiets) vanuit de stad.
- Is er plek voor een TOP (toeristisch overstappunt)?
- Hoeveelheid en inrichting van camperplekken onderzoeken (naar behoefte) en meenemen in business case.
- Vanuit het provinciale ontwikkelprogramma 'Ruimte voor Vrijetijd' is er veel subsidie beschikbaar. Dit moeten wel plannen van omvang zijn, dus koppelen aan het grotere verhaal aan masterplan voor Bedum. Het plan moet dan sterker inzetten op vrijetijdseconomie, vergroten van het verblijfsaanbod en waterrecreatie (langs en op het water)

RUIMTELIJK EN LANDSCHAPPELIJK

- Sterker inzetten op de zichtas, dit versterkt de relatie met centrum en dorp.
- Wetlands als interessante binnenwereld en ruimtelijke drager van de zichtassen.
- Architectuur mag 'stralen'!
- Sterk beeldmerk (zoals de torenspitsen van Bedum) doorvoeren in spelen, routes en programma als bindend leitmotiv.

PROGRAMMA EN INRICHTING

- Locatie van en inrichting van informele zwemlocatie verder onderzoeken (i.v.m. veiligheid, toezicht). Ook overleg met Provincie en Waterschap. Wel of niet aan het Boterdiep?
- Houd het bij een ligweide zowel in verhaal als inrichting.
- Minder groen rond de Walfriduskerk, beleving en verhaal van de kerk spelen hier de hoofdrol
- Voldoende bankjes in het park, ook rond de Walfriduskerk
- Juiste plek voor pump track? Of elders in Bedum aanleggen? Bedum is groeiende, hierop voorsorteren in een gevarieerd sport- en spelaanbod.
- Ook het sportprogramma groen inpassen en zo laten opgaan in het landschapspark
- Parkeren: hoeveel is nodig? Afhankelijk van programma en evenementen
- Fietsen en wandelen staat op 1. Aandacht voor fietsparkeren op een logisch start- en knooppunt van routes.
- Locatie van nieuwe brug over het Boterdiep verder verkeerskundig onderzoeken.

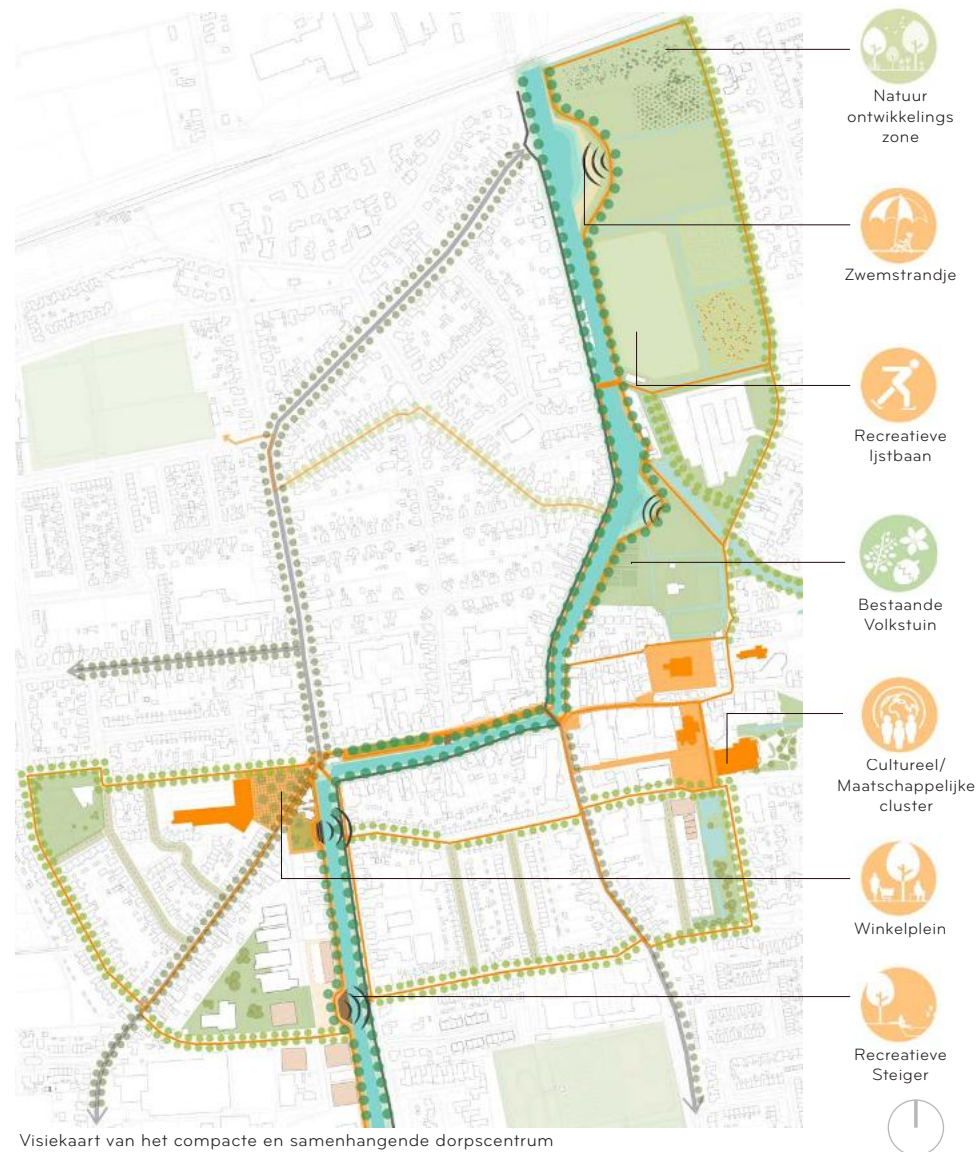
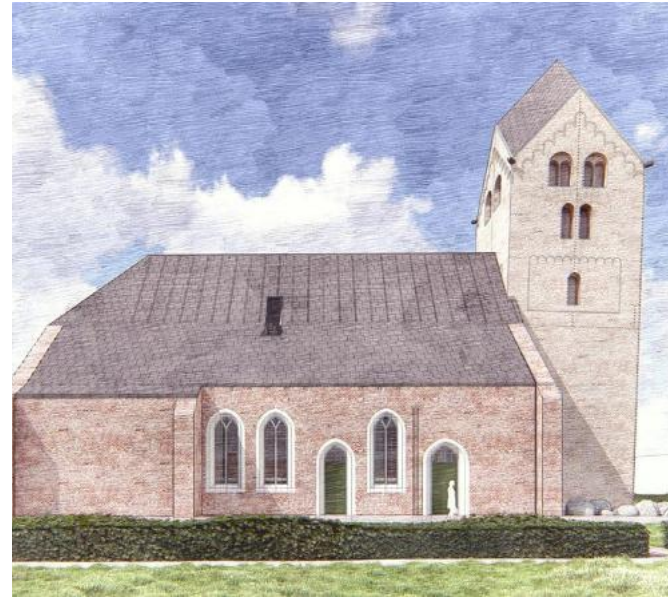
VERVOLGPROCES

- Inrichting van parallelweg meenemen als route vanaf/naar station, maar ook mogelijkheid voor parkeren.
- I.v.m. provinciale subsidie, vóór 2029 zicht op uitvoering.
- In gesprek met 's Heeren Loo over randvoorwaarden voor dagbestedingslocatie.
- Friesland Campina meenemen in vervolgproces i.v.m. plannen (zonnepark) ten noorden van de groene long.
- Gefaseerde aanleg van het park is goed denkbaar. Dit dus ook zo organiseren in gesprekken en procesaanpak.
- Verhuur van pand nu met 2 jaar verlengd. In gesprek met NCG over oplevering van het terrein in samenhang met plannen voor de groene long.

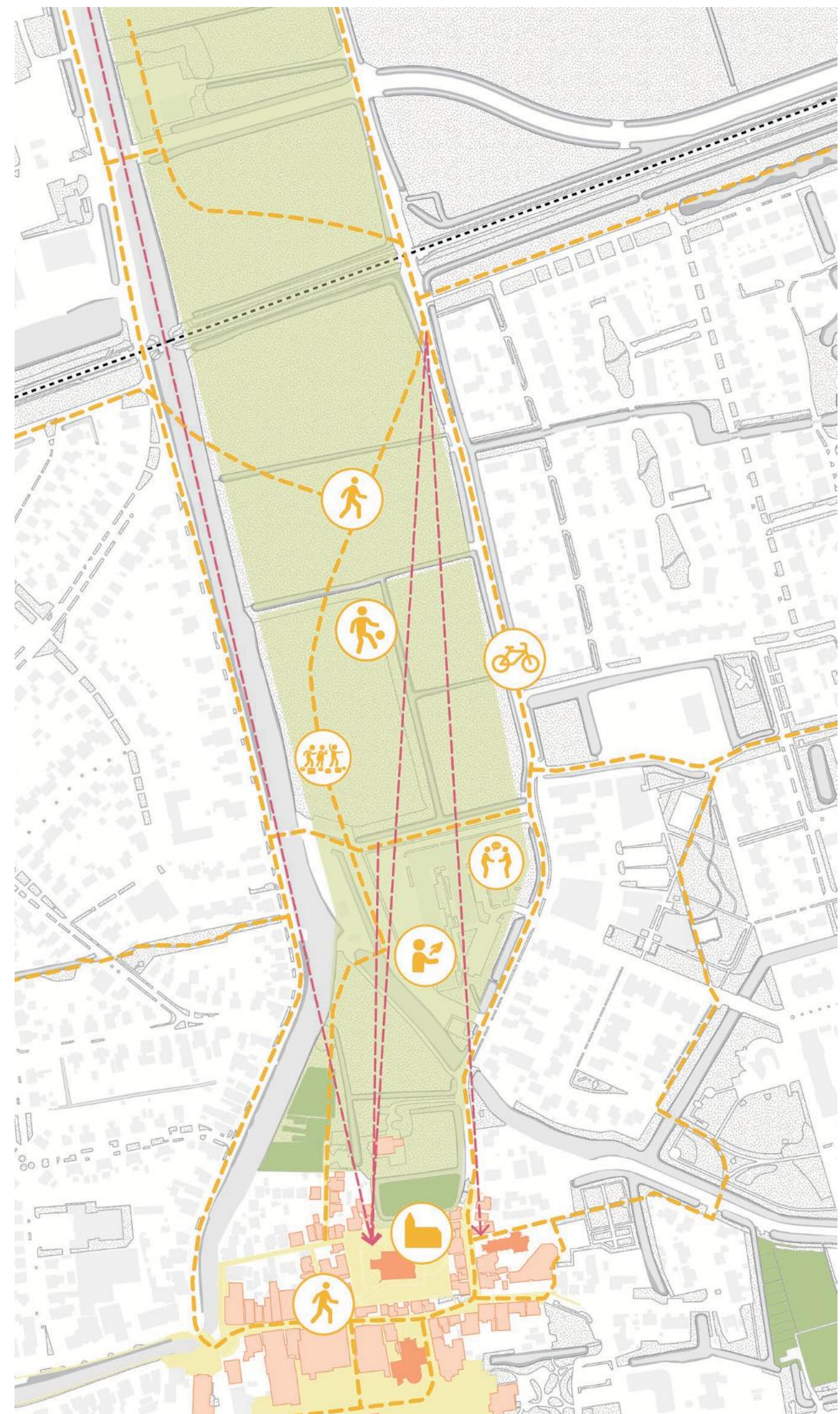
BIJLAGE: aanvullend analyse- en kaartmateriaal

AMBITIES dorpsvisie en toekomstvisie

- Groene Long met vrijetijdseconomie.
- Ruimte voor recreatieve en maatschappelijke functies zoals een verenigingslocatie of dagbesteding.
- Bestaande volkstuinen.
- Mogelijkheid voor zwemstrandje en natuurontwikkeling.
- Geen woningbouw in De Groene Long vanuit een vanuit cultuurhistorisch-, stedenbouwkundig- en verkeerstechnisch oogpunt.
- Ontwikkelen cultuurcentrum Maranathakerk.
- Ontwikkelen toegankelijkheid Walfriduskerk.
- Herinrichting van de openbare ruimte met meer ruimte voor fietsers en voetgangers.

Visiekaart van het compacte en samenhangende dorpscentrum

Bodem, geomorfologie en hoogte

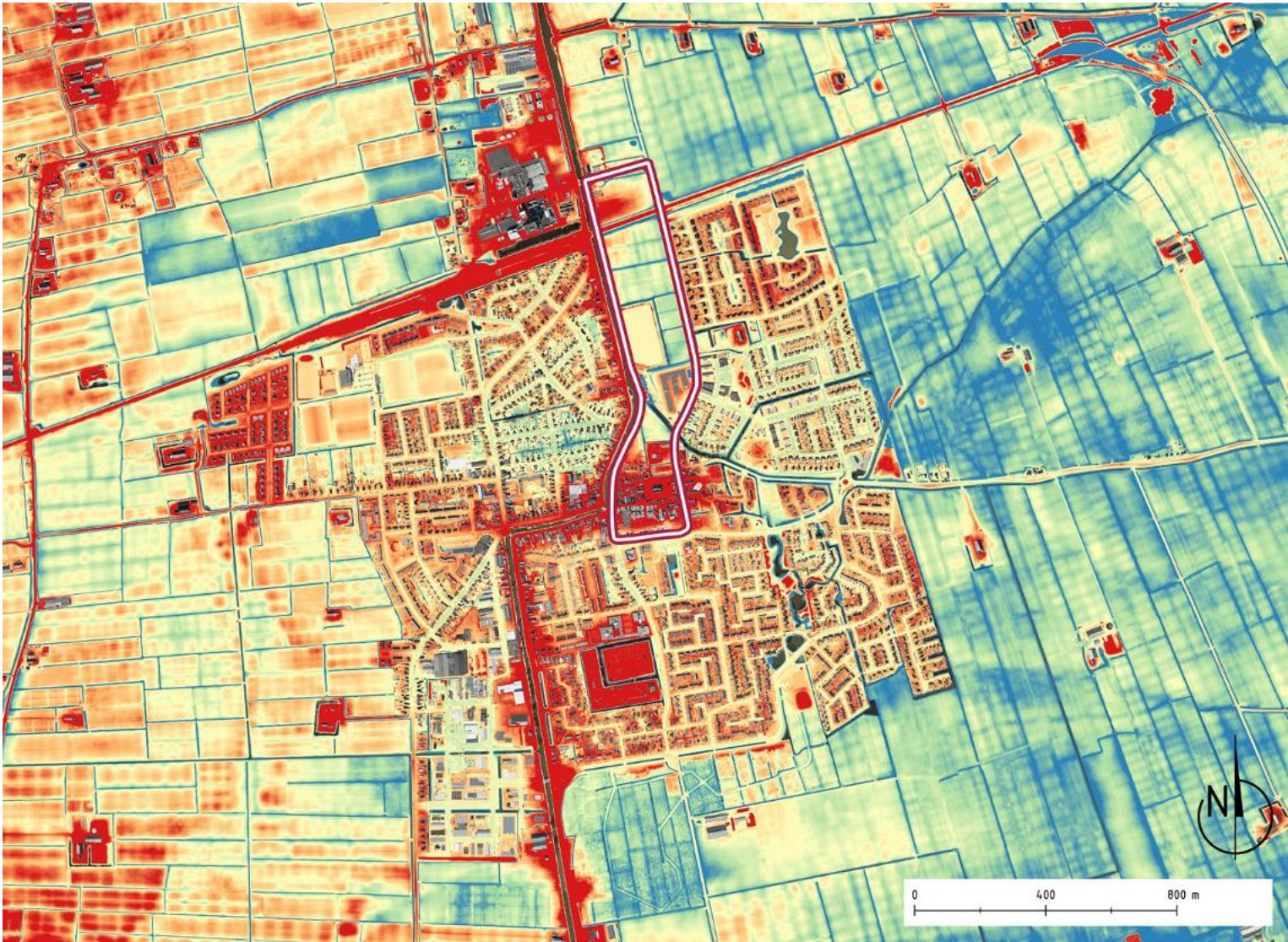
- BODEM EN GEOMORFOLOGIE
NL_V_Bodemkaart
- Kalkarme poldervaaggronden; lichte zavel, profielverloop 5
 - kalkarme nesvaaggronden; klei
 - Knippige poldervaaggronden; zavel, profielverloop 3
 - Knippige poldervaaggronden; klei, profielverloop 3
 - Knippoldervaaggronden; zware klei, profielverloop 3
 - Kalkrijke leek-/woudeerdgronden; klei, profielverloop 5
 - Kalkarme leek-/woudeerdgronden; klei, profielverloop 5
 - Kalkarme leek-/woudeerdgronden; klei, profielverloop 3, of 3 en 4 of 4
 - Tochteerdgronden; klei
 - Bebouwing

- BODEM EN GEOMORFOLOGIE
NL_V_Geomorfologische kaart
- Kwelderwal
 - Rivierkom- en oeverwalachtige vlakte
 - Terp (wierd) of hoogwatervluchtplaats
 - Vlakte ontstaan door afgraving en/of egalatie
 - Vlakte van getij-afzettingen

- BODEM EN GEOMORFOLOGIE
BRO Grondwaterspiegeldiepte Grondwatertrappen Gt [GT Mediane GXG]
- Ia
 - Ib
 - IIa
 - IIb
 - IIc
 - IIIa
 - IIIb
 - IVu
 - IVc
 - Vao
 - Vad
 - Vbo
 - Vbd
 - Vlo
 - Vld
 - Vilo
 - Vlld
 - Vlllo
 - Vllld

Bedum ligt geografisch tussen de monding van twee voormalige rivieren, de Hunze en de Fivel. Deze rivieren voerden hun water af op de waddenze, waardoor de ondergrond van de bodem rondom Bedum uit klei bestaat. Bovenop de klei is door de jaren heen een dikke laag hoogveen gekomen. Later is dit veen weer verdwenen en daalde de bodem. Hierdoor trad er vernatting op en ontwikkelde zich een moerasbos. Vanwege deze kans op overstroming werd Bedum op een wierd gebouwd, een kunstmatige hoogte in het landschap. Bedum ligt op kalkarme leek-/ woudeerdgronden. Dit zijn zeeleiggronden die kalkarm zijn, met een minerale eerdlaag en roestvlekken en grijze vlekken die binnen 50cm van het oppervlak beginnen. Grondwatertrap V
GHG <40
GLG >120

ANALYSE landschapontwikkeling Bedum

1908: ontwikkeling spoor Groningen-Delfzijl, groei industrie (zuivel, vlas, houtzagerij)

1935: kernuitbreiding aan de hoofdwegen, groei industrie, nieuwe begraafplaats

1965: meer kerken, meer sociale voorzieningen, kernuitbreiding, sportpark, uitbreiding zuivelfabriek

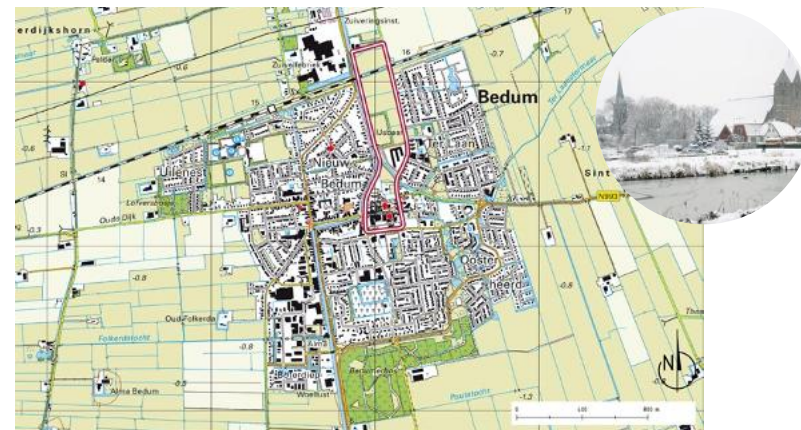
1984: planmatige kernuitbreiding, ontstaan Bedumer bos en daarbijhorende groenstructuur, vergoting bedrijventerrein

1999: schaalvergroting door middel van kernuitbreiding, nieuw bedrijventerrein zuid, zuivelfabriek blijft groeien

2022: kernuitbreiding noord, nieuwe pluktuin/voedselbos/camping

Bedum is een dorp ten noorden van Groningen stad. Het is een middelgroot dorp met ongeveer 8500 inwoners, het grootste van de gemeente het Hogeland. Door de geschiedenis en de ligging is Bedum belangrijk geworden voor de omliggende dorpen.

De scheve toren van Bedum, gebouwd rond 1100-1150, maakt deel uit van de Walfriduskerk die vernoemd is naar de heilige Walfridus, een monnik die volgens de overlevering rond ±1000 in Bedum leefde en als martelaar stierf, waarna zijn graf een bedevaartplaats werd.

Rond 1653 werd het Boterdiep gegraven. Dit is een kanaal tussen Bedum en de stad. Later werd dit kanaal doorgetrokken richting het noorden. Rond 1908 werd het spoor tussen Groningen en Delfzijl aangelegd, waar Bedum van profiteerde en een eigen station kreeg. Hierna groeide het dorp steeds meer.

In de eerste helft van de 20e eeuw groeide ook de industrie. Daarnaast werd het dorp ook uitgebreid langs de bestaande wegen.

Door de jaren heen werd er naar het noorden uitgebreid en na de tweede wereldoorlog is besloten om verder op een planmatige manier uit te breiden. Bedum veranderde langzaam in een forensendorp, wonen in Bedum en werken in Groningen stad. Dit is ook te zien aan de ligging van de tuinen aan de huizen: de tuinen grenzen aan het open landschap.

Hierna werd ook het Bedumer bos aangelegd, deze moest verbonden worden met het landschap en kreeg een bijbehorende groenstructuur door het dorp heen. De zuivelfabriek werd ook steeds groter.

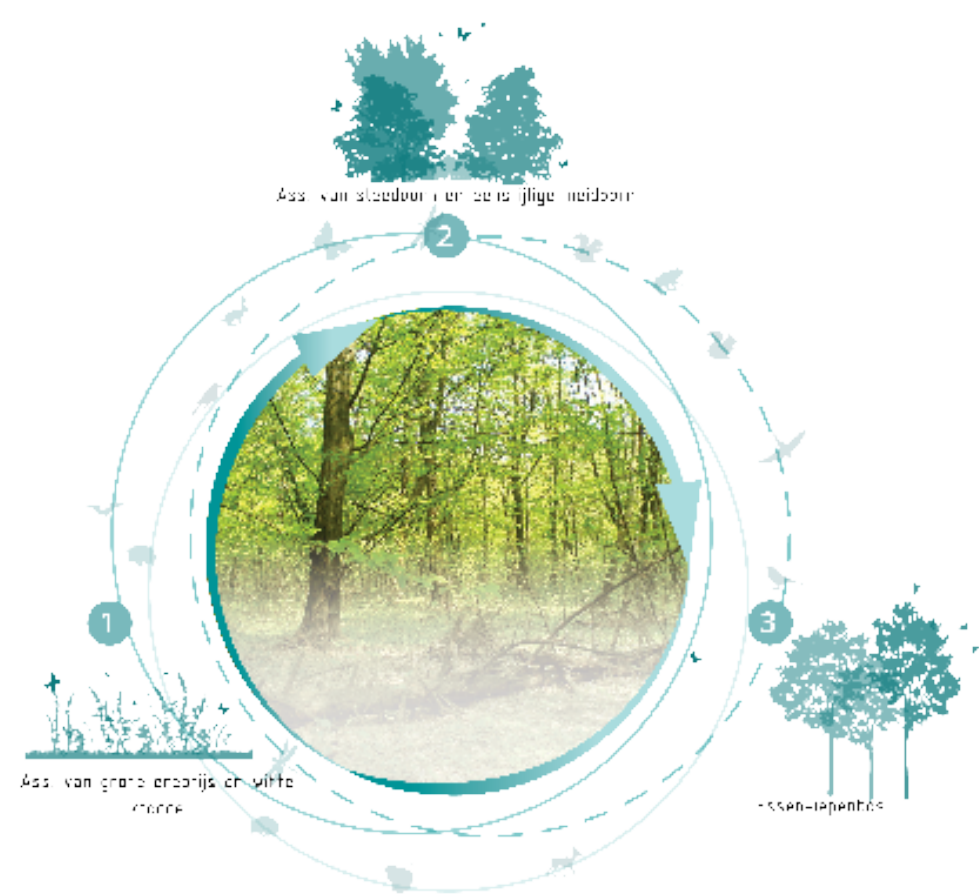

Beelden: Historische Vereniging gemeente Bedum

De groene Long, Bedum
Schetsontwerp 25-02-2026

MAAX
space

Potentieel natuurlijke vegetatie (PNV)

Potentieel natuurlijke vegetatie (PNV) zijn planten die van nature op een plek zouden groeien als de bodem zou worden afgegraven tot voorbij de verrijkte top laag. Volgens verschillende successiestadia (zie de afbeelding links) zal er op deze locatie uiteindelijk een iepen-essenbos kunnen groeien.

Boomlaag:	
Gewone es	Fraxinus excelsior
Gewone esdoorn	Acer pseudoplatanus
Zomereik	Quercus robur
Gladde iep	Ulmus minor
Zwarte els	Alnus glutinosa
Witte paardenkastanje	Aesculus hippocastanum

Heesterlaag:	
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna
Gewone vlier	Sambucus nigra
Vogelkers	Prunus padus
Wilde kardinaalsmuts	Euonymus europaeus
Hazelaar	Corylus avellana
Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia

ESSEN-IEPENBOS

ASS. VAN SLEEDOORN EN EENSTIJLIGE MEIDOORN

KAMGRASWEIDE

RG VAN GESTREEPTE WITBOL EN ENGELS RAAIGRAS

ASS. VAN GROTE EREPRIJS EN WITTE KRODDE

Referentiestudie

BASIS

Opp. 225.000 m2

Noorderplantsoen, Groningen

Opp. 186.500 m2

Kleiner dan De Groene Long
Midden in de stad
Oude verdedigingsgracht
Open-halfopen-gesloten structuur
Veel kronkelende wandelpaden
Horeca
Waterpartijen

Wezenlanden, Zwolle

Opp. 455.000 m2

Groter dan De Groene Long
Groene verbinding van de binnenstad naar
het landschap
veel waterpartijen, het Almelose kanaal,
het koelwaterkanaal en een gracht
Rechte padenstructuur
Bomenlanen
Kinderboerderij, skatepark, scouting,
pluktuin

Stadspark, Winschoten

Opp. 740.000 m2

In het noorden een kronkelige
padenstructuur, in het zuiden een rechte
padenstructuur
sporten: voetbal, soft- en honkbal,
schaatsen, tennis
Kinderboerderij
1 grote en meerdere kleine waterpartijen
Park wordt in twee delen 'gesneden' door
een weg
Groene verbinding naar het landschap
wordt onderbroken door een snelweg

KADERS EN UITGANGSPUNTEN grondeigendom

- Gronden van de staat worden gepacht door agrariër.
- Grond van waterschap is restant van functie van de oude meentemaar als watergang naar gemaal.
- Belangrijke schakel tussen dorp naar De Groene Long ligt op privaat grondgebied.

